

Kể chuyện bằng hình ảnh - từ góc nhìn phương pháp sáng tạo nội dung tác phẩm báo chí

ThS. PHẠM THỊ MAI LIÊN

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: phamthimailien.ajc@gmail.com

Nhận ngày 11 tháng 12 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 2 năm 2024.

Tóm tắt: Trước xu thế chuyển đổi số, báo chí cần đổi mới phương thức chuyển tải, mang đến những trải nghiệm độc đáo cho bạn đọc thông qua việc sử dụng các phương pháp sáng tạo nội dung phù hợp với xu thế phát triển của công nghệ hiện đại. Nhìn nhận dưới góc độ là một phương pháp sáng tạo nội dung - kể chuyện bằng hình ảnh là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa 3 yếu tố: nội dung số - công nghệ số - mỹ thuật số trong một tác phẩm báo chí (TPBC). Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả tập trung làm rõ khái niệm, đặc điểm và bước đầu nhận diện một số phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung TPBC.

Từ khóa: kể chuyện bằng hình ảnh, nội dung số, công nghệ số, tác phẩm báo chí.

Abstract: In the face of the digital transformation trend, journalism needs to innovate its methods of communication, providing unique experiences for readers through the use of creative content methods that align with the development trends of modern technology. Viewing storytelling through images as a method of creative content, it is the seamless integration of three elements: digital content, digital technology, and digital art within a journalistic work. In this article, the author focuses on clarifying the concept, characteristics, and initial recognition of some methods of storytelling through images in the creative content of journalism works.

Keywords: storytelling through images, digital content, digital technology, journalism works.

Kể chuyện trong báo chí

Kể chuyện (hay còn được gọi là phương thức biểu đạt tự sự) là một hoạt động phổ biến, diễn ra hàng ngày trong đời sống, sinh hoạt, giao tiếp của con người. **Tự sự** hay **kể chuyện** là bất kỳ sự tường thuật nào để kết nối các sự kiện, trình bày cho người đọc hoặc người nghe/xem bằng một chuỗi câu viết hoặc nói, hoặc một chuỗi hình ảnh⁽¹⁾.

Đã có nhiều quan điểm về **kể chuyện** được các nhà nghiên cứu đưa ra. Tựu chung lại, có thể tổng hợp 4 dấu hiệu bản chất của **kể chuyện** như sau:

Một là, kể chuyện là hành động có tính tương tác. Việc kể chuyện liên quan đến sự tương tác hai chiều giữa người kể và một hoặc nhiều người tiếp nhận. Phản hồi của người tiếp nhận ảnh hưởng đến cách thức kể câu chuyện. Trên thực tế, kể chuyện xuất phát từ sự tương tác và nỗ lực hợp tác, phối

hợp giữa người kể và người tiếp nhận. Đặc biệt, kể chuyện không tạo ra rào cản tương tượng giữa người kể và người tiếp nhận. Đây là dấu hiệu phân biệt kể chuyện với các hình thức sân khấu. Bản chất tương tác của kể chuyện một phần giải thích cho tính tức thời và tác động của nó. Kể chuyện có thể kết nối trực tiếp và chặt chẽ giữa người kể và người tiếp nhận.

Hai là, kể chuyện có sử dụng từ ngữ, hình ảnh, âm thanh và các kỹ thuật truyền thông khác. Không chỉ dừng lại việc sử dụng từ ngữ, kể chuyện sử dụng hài hoà các yếu tố khác gồm hình ảnh, âm thanh, các kỹ thuật truyền thông khác để thể hiện câu chuyện. Các yếu tố này tạo nên sự sống động, trực quan của câu chuyện được kể.

Ba là, mục đích của kể chuyện nhằm trình bày câu chuyện. Câu chuyện là một tổ hợp của tất cả

các sự kiện trong một tự sự, cả những sự kiện được biểu hiện ra bên ngoài và những sự kiện mà người tiếp nhận phán đoán đều tạo nên câu chuyện.

Bốn là, kể chuyện khuyến khích trí tưởng tượng tích cực, tạo ra cảm xúc đối với người tiếp nhận. Khi kể chuyện, người tiếp nhận tưởng tượng ra câu chuyện. □Vai trò của người tiếp nhận khi nghe kể chuyện là chủ động tạo ra các hình ảnh, hành động, nhân vật và sự kiện sống động, đa giác quan - thực tế - của câu chuyện trong tâm trí họ, dựa trên □màn trình diễn□ của người kể và dựa trên kinh nghiệm quá khứ, niềm tin và sự hiểu biết của chính người tiếp nhận, từ đó tạo ra cảm xúc (có thể là tích cực hoặc tiêu cực)□^(P). Trong quá trình tiếp nhận thông điệp từ người kể chuyện, việc đối tượng tiếp nhận thay đổi cảm xúc thế nào chính là thước đo đánh giá sự thành công của một câu chuyện được kể.

Tựu chung lại, *kể chuyện là hoạt động mang tính tương tác, sử dụng các câu chữ, hình ảnh, âm thanh và các kỹ thuật truyền thông khác để tạo ra một câu chuyện có tính hấp dẫn và sâu sắc nhằm mục đích đưa người tiếp nhận vào một hành trình đầy cảm xúc. Cảm xúc thay đổi của đối tượng tiếp nhận xuất hiện như thước đo chính của một câu chuyện thành công.*

Nhìn nhận khái niệm □kể chuyện□ dưới góc độ báo chí - truyền thông, có thể chỉ ra một số điểm khác biệt cơ bản giữa kể chuyện trong báo chí và kể chuyện trong văn học như sau:

- Về mục đích: kể chuyện trong văn học thường xây dựng câu chuyện dài, tường thuật một sự kiện hay một cuộc phiêu lưu của các nhân vật, với mục đích chủ yếu là giải trí và giáo dục. Trong khi đó, kể chuyện trong báo chí được sử dụng để thông tin về các sự kiện, tin tức hoặc báo cáo với mục đích chính là cung cấp thông tin cho công chúng.

- Về hình thức thể hiện: kể chuyện trong văn học thường được thể hiện dưới dạng tiểu thuyết, truyện ngắn, tùy bút, hoặc thơ □ Trên báo chí, kể chuyện thường được thể hiện ở các dạng bài phóng sự, bài báo đa phương tiện (long-form,

megastory, e-magazine □).

- Về phong cách: kể chuyện trong văn học tập trung vào việc phát triển các nhân vật, tạo ra bối cảnh sống động và mô tả chi tiết các tình huống và cảm xúc của nhân vật. Kể chuyện trong báo chí tập trung vào việc truyền tải các sự kiện và tin tức cụ thể với tốc độ nhanh và sử dụng ngôn ngữ ngắn gọn, rõ ràng, thực tế để giúp công chúng có cái nhìn tổng quan nhất về sự kiện, vấn đề.

- Công cụ sử dụng: văn bản (text) chủ yếu dùng trong kể chuyện văn học. Kể chuyện trong báo chí thường kết hợp rất nhiều yếu tố như: text, ảnh tĩnh, ảnh động, video, audio, tương tác □

- Tính chân thật: kể chuyện trong văn học dựa trên những câu chuyện có thật hoặc câu chuyện hư cấu do tác giả sáng tác dựa trên hiện thực đời sống. Kể chuyện trong báo chí tôn trọng hoàn toàn sự thật, không hư cấu.

Kể chuyện bằng hình ảnh (visual storytelling)

Hình ảnh (visual) là những yếu tố liên quan đến thị giác, có thể ghi nhận bằng mắt, được sử dụng để truyền tải thông tin hoặc tạo ra hiệu ứng cụ thể. Hình ảnh bao gồm các dạng thức như ảnh tĩnh, ảnh động, video, hình ảnh đồ họa, typography, hiệu ứng chuyển động, các yếu tố tương tác...

Dưới góc nhìn báo chí - truyền thông, kể chuyện bằng hình ảnh có thể được hiểu là phương thức mà nhà báo thu thập, phân tích, lấy dữ liệu hình ảnh làm trung tâm (các dữ liệu khác chỉ mang tính chất bổ trợ); số hoá các dữ liệu thu thập được, trình bày chúng thành một câu chuyện chân thực, sống động với sự hỗ trợ của công nghệ □ nhằm mục đích dẫn dắt độc giả nhập tâm vào các sự kiện và tình huống của câu chuyện, kích thích họ cả về trí tuệ và cảm xúc khi tiếp nhận thông tin.

Đặc điểm của phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung TPBC

Sử dụng phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh là một cách sáng tạo để truyền tải thông điệp hoặc câu chuyện cho độc giả thông qua việc nhà báo lấy dữ liệu hình ảnh làm trung tâm (các dữ liệu khác chỉ mang tính chất bổ trợ). Đây là một

phương pháp hiệu quả để thu hút sự chú ý của độc giả và giúp họ hiểu được nội dung một cách trực quan và dễ dàng. Một số đặc điểm của phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung TPBC bao gồm:

Một là, tính xác thực của hình ảnh được thể hiện qua hai khâu là ghi hình/số hoá dữ liệu hình ảnh và trình bày tác phẩm. Tính xác thực của hình ảnh trong tổ chức tác phẩm báo chí đề cập đến mức độ đáng tin cậy của thông tin được truyền tải qua hình ảnh đó. Điều này liên quan đến hai khâu chính: ghi hình/số hoá dữ liệu hình ảnh và trình bày tác phẩm.

+ Ghi hình/số hoá dữ liệu hình ảnh: tính xác thực của hình ảnh bắt đầu từ quá trình ghi hình/ số hoá dữ liệu hình ảnh, trong đó các nhà báo hay phóng viên phải đảm bảo rằng hình ảnh dù được ghi lại, hay đã được số hoá phải chính xác và không làm thay đổi bản chất câu chuyện đã xảy ra trong thực tiễn. Điều này đặc biệt quan trọng đối với các vụ việc quan trọng, sự kiện lớn hoặc các vụ bê bối.

+ Trình bày tác phẩm: Sau khi hình ảnh được ghi lại hoặc được số hoá dữ liệu hình ảnh, các nhà báo hay biên tập viên cần đảm bảo rằng hình ảnh được trình bày một cách chính xác, không bị đánh lừa và không bị thay đổi nội dung một cách sai lệch. Điều này đòi hỏi sự chính xác và tính chuyên nghiệp của các nhà báo trong việc sử dụng các công cụ để biên tập và trình bày hình ảnh.

Tính xác thực của hình ảnh là rất quan trọng trong báo chí, vì nó đảm bảo rằng thông tin được truyền tải đến độc giả là đáng tin cậy và chính xác. Sự thiếu chính xác trong hình ảnh có thể gây ra những hệ quả nghiêm trọng, có thể dẫn đến mất uy tín của cơ quan báo chí hoặc gây ra hậu quả với các cá nhân hoặc tổ chức được đề cập trong bài báo.

Hai là, phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung là sự kết hợp nhuần nhuyễn của các dấu hiệu hình ảnh, với sự hỗ trợ của text để tạo ra nội dung số nhằm truyền đạt thông tin, khơi gợi cảm xúc của công chúng. Các

dấu hiệu hình ảnh bao gồm: hình ảnh đồ hoạ, video tương tác, hình ảnh tĩnh, hình ảnh động, bản đồ tương tác, infographic... để truyền tải thông tin và gây ấn tượng với người đọc. Trong khi đó, văn bản cung cấp những thông tin chi tiết hơn về câu chuyện, đưa ra các ý kiến, suy nghĩ và nhận định để giải thích hoặc bổ sung cho hình ảnh.

Việc kết hợp hai yếu tố này giúp truyền tải thông tin một cách trực quan và dễ hiểu hơn cho người đọc, khơi gợi sự quan tâm và cảm xúc của công chúng. Đồng thời, việc sử dụng phương pháp này cũng giúp TPBC trở nên hấp dẫn hơn, thu hút được sự chú ý của độc giả và tăng tính tương tác với công chúng. Tuy nhiên, để áp dụng phương pháp này một cách hiệu quả, cần phải cân bằng giữa yếu tố thị giác và văn bản để đảm bảo tính xác thực và trung thực của câu chuyện.

Ba là, phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung sử dụng các phần mềm đồ hoạ, thiết kế hình ảnh để trình bày tác phẩm nhưng không làm thay đổi bản chất câu chuyện. Trong hoạt động báo chí, sử dụng các phần mềm đồ hoạ và thiết kế hình ảnh để trình bày tác phẩm nhằm tăng tính thẩm mỹ và trực quan cho bài báo. Tuy nhiên, điều quan trọng là các phần mềm đồ hoạ và thiết kế hình ảnh không được sử dụng để thay đổi bản chất câu chuyện, nghĩa là không được sửa đổi hay bổ sung các thông tin sai lệch, hoặc thay đổi nội dung câu chuyện để tạo ra hiệu ứng hoặc cảm xúc cho người đọc.

Việc không làm thay đổi bản chất câu chuyện là cách đảm bảo tính trung thực và độ tin cậy của báo chí, đồng thời cũng giúp cho người đọc có thể nhận được thông tin đầy đủ và chính xác nhất. Các phần mềm đồ hoạ và thiết kế hình ảnh chỉ được sử dụng để hỗ trợ cho việc trình bày bài báo một cách thẩm mỹ và trực quan, mà không ảnh hưởng đến nội dung hoặc ý nghĩa của câu chuyện.

Bốn là, phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh phản ánh tư duy sáng tạo của nhà báo trong việc truyền tải thông điệp hoặc câu chuyện cho độc giả. Tính sáng tạo của việc sử dụng phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh là khả năng tạo ra những

hình ảnh độc đáo, ấn tượng và ứng dụng công nghệ số một cách sáng tạo để trình bày câu chuyện, truyền tải thông điệp một cách hiệu quả và thu hút độc giả. Những hình ảnh được tạo ra không chỉ phải đẹp mắt mà còn phải phù hợp với nội dung và bối cảnh của câu chuyện. Nhà báo cần phải có tư duy sáng tạo để lựa chọn và sắp xếp các hình ảnh, màu sắc, kích thước sao cho phù hợp với mục đích của câu chuyện và giúp độc giả hiểu rõ hơn về thông tin được truyền tải.

Tính sáng tạo của phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh còn thể hiện qua việc sử dụng các kỹ thuật đồ họa và thiết kế để tạo ra những hình ảnh độc đáo và ấn tượng. Điều này giúp cho bài báo trở nên độc đáo và thu hút hơn, tạo được sự khác biệt so với những bài báo khác. Tuy nhiên, để đảm bảo tính xác thực và trung thực của bài báo, những hình ảnh này cần phải được sử dụng một cách cẩn thận và đúng mục đích.

Năm là, phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh mang tính tương tác cao. Điều này có nghĩa là cách sử dụng hình ảnh để tạo ra một câu chuyện hoặc truyền tải một thông điệp một cách sống động, gần gũi với độc giả. Tính tương tác của phương pháp này thể hiện qua việc nhà báo sử dụng các hình ảnh động, các kỹ thuật tạo ra hiệu ứng đặc biệt để thu hút sự chú ý của độc giả, giúp cho độc giả có cảm giác tham gia vào câu chuyện.

Ngoài ra, phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh còn mang tính tương tác hiệu quả khi sử dụng các công nghệ số như chồng mờ (dissolve), kỹ thuật kể chuyện cuộn (scrolly telling), hiệu ứng rèm (wipe), thu phóng (zoom) để trình bày thông tin một cách trực quan và dễ hiểu hơn. Những công nghệ này giúp cho độc giả có thể tương tác trực tiếp với nội dung, chọn lựa thông tin và động tác trong câu chuyện theo ý muốn của mình, tạo cảm giác đắm chìm và những trải nghiệm sống động. Tính tương tác hiệu quả của phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh giúp cho câu chuyện trở nên hấp dẫn, độc đáo, thu hút được sự quan tâm của độc giả và tạo ra ấn tượng sâu sắc về nội dung được truyền tải.

Bước đầu nhận diện một số phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung

Có nhiều cách thức phân loại phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung TPBC. Phân loại theo cách thức tiến hành có thể có các hình thức: kể chuyện tuyến tính, kể chuyện phi tuyến tính, kể chuyện kết hợp. Phân loại theo kỹ thuật/nghệ thuật sử dụng có thể chia thành: kể chuyện bằng hình vẽ (truyện tranh), kể chuyện bằng ảnh chụp (phóng sự ảnh), kể chuyện bằng ảnh động, kể chuyện bằng hình ảnh thiết kế, kể chuyện bằng kỹ xảo số.

Trước hết, phân loại phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh theo cách thức tiến hành có thể kể tới hình thức: kể chuyện tuyến tính, kể chuyện phi tuyến tính, kể chuyện kết hợp.

Phương pháp kể chuyện tuyến tính bằng hình ảnh là phương pháp sử dụng các hình ảnh đơn giản để liên kết với nhau theo một trình tự nhất định, tạo thành một câu chuyện có tính tuyến tính và dễ hiểu. Tức là các hình ảnh sẽ được sắp xếp theo trình tự thời gian hoặc theo một quy luật nào đó, giống như việc xem một bộ phim hoạt hình hay đọc một cuốn truyện tranh. Phương pháp này thường được sử dụng trong các tác phẩm báo chí, quảng cáo hoặc giáo dục để truyền tải thông tin một cách đơn giản, dễ hiểu và hấp dẫn cho độc giả.

Phương pháp kể chuyện phi tuyến tính bằng hình ảnh là một cách sử dụng hình ảnh và các yếu tố trực quan khác để kể một câu chuyện không theo trình tự nhất định. Các yếu tố trực quan này có thể bao gồm kích thước, màu sắc, độ sáng, độ tương phản, hình dạng, chuyển động, âm thanh. Các yếu tố này thường được sắp xếp và sử dụng để tạo ra các cảm giác, tưởng tượng và ý tưởng cho độc giả, thay vì chỉ đơn thuần là truyền tải thông tin. Kể chuyện phi tuyến tính bằng hình ảnh cũng thường được sử dụng để tạo ra các trải nghiệm tương tác thú vị cho độc giả.

Phương pháp kể chuyện kết hợp bằng hình ảnh là một phương pháp sáng tạo và hiệu quả để truyền tải thông tin, câu chuyện hoặc ý tưởng bằng cách

sử dụng cả hình ảnh và text. Tuy nhiên, với phương pháp này, hình ảnh và con chữ không chỉ đơn thuần là tương quan hoặc bổ sung lẫn nhau mà còn được sắp xếp và kết hợp một cách hợp lý để tạo ra hiệu ứng tốt nhất. Phương pháp này thường được sử dụng trong các tác phẩm báo chí, truyền thông và tiếp thị để giải thích và trình bày các thông tin phức tạp, đồng thời cũng giúp tăng tính tương tác và thu hút sự chú ý của người đọc.

Thứ hai, nhìn nhận dưới góc độ kỹ thuật, nghệ thuật sử dụng có thể phân chia phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh thành các nhóm cụ thể sau đây: kể chuyện bằng hình vẽ, kể chuyện bằng ảnh chụp, kể chuyện bằng ảnh động, kể chuyện bằng hình ảnh đồ họa, kể chuyện bằng kỹ xảo số□

Phương pháp kể chuyện bằng hình vẽ là một phương pháp trong truyền thông trực quan, sử dụng các hình vẽ kèm theo các đoạn văn bản ngắn để kể câu chuyện và truyền tải thông tin đến người xem. Thông thường, các hình vẽ sẽ được sắp xếp theo một thứ tự nhất định để tạo thành một câu chuyện liên tục được trình bày hoàn chỉnh. Các nhân vật (nếu có) trong câu chuyện được thể hiện bằng các hình vẽ và ký hiệu đặc trưng, và các phần của câu chuyện thường được chia thành các khung hình đơn lẻ để tạo ra sự liên kết giữa các tình tiết trong câu chuyện.

Phương pháp này có thể được sử dụng trong nhiều loại sản phẩm truyền thông, bao gồm: sách, truyện tranh, báo chí. Nó có thể giúp tăng tính trực quan và thu hút sự chú ý của độc giả, đặc biệt là đối với những câu chuyện phức tạp hoặc khó hiểu khi chỉ sử dụng văn bản mô tả. Phương pháp kể chuyện bằng hình vẽ được xem là một phương tiện truyền thông độc đáo, có khả năng truyền tải thông tin và tác động đến cảm xúc của độc giả một cách mạnh mẽ.

Phương pháp kể chuyện bằng ảnh chụp là việc sử dụng các hình ảnh được chụp bằng máy ảnh để kể câu chuyện hoặc truyền đạt thông tin trong tác phẩm báo chí. Ở đây, các tác giả sẽ sử dụng các kỹ thuật chụp ảnh và biên tập ảnh để tái hiện lại cảnh vật, sự kiện hoặc hành động theo một trình

tự nhất định. Phương pháp này thường được sử dụng trong các phóng sự ảnh báo chí để truyền tải thông tin về các sự kiện chính trị - xã hội, thể thao - văn hoá, khoa học - công nghệ□

Phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh động là một kỹ thuật sử dụng hình ảnh dưới dạng slideshow (trình diễn ảnh) và hoạt hình (animation) để truyền tải thông tin, truyền đạt câu chuyện, kể về một sự kiện hoặc trình bày một ý tưởng. Theo đó:

+ Slideshow là hình thức trình diễn ảnh gồm nhiều hình ảnh khác nhau được sắp xếp theo một ý đồ nhất định. Các hình ảnh sẽ tự động hiển thị và nối tiếp nhau trên màn hình giao diện nhằm diễn đạt những nội dung nhất định của bài báo. Tùy theo thiết kế của từng sản phẩm truyền thông đa phương tiện mà các slideshow có tốc độ chuyển ảnh, giao diện trình diễn□ khác nhau. Đi kèm với mỗi hình ảnh trong slide thường có thêm phần chú thích để làm rõ hơn nội dung hoặc để tạo liên kết trong các bức ảnh được trình diễn. Trong slideshow có audio slideshow (trình diễn ảnh kết hợp âm thanh). Đây là hình thức sử dụng âm thanh lồng vào slideshow, tích hợp các yếu tố như hình ảnh, âm thanh và text, trong đó hình ảnh và âm thanh là 2 yếu tố chính. Audio slideshow vừa đem lại thông tin cho công chúng một cách chân thực và sống động nhất, vừa tạo cảm xúc thông qua các bức ảnh được dừng lại một khoảng thời gian, tạo điều kiện để công chúng theo dõi khoảnh khắc đó lâu hơn, kỹ hơn, sâu hơn□ từ đó có tác động lên nhận thức, cảm xúc của công chúng tốt hơn.

+ Animation là các hình ảnh được thể hiện dưới dạng chuỗi các hình ảnh tĩnh, mỗi hình ảnh khác nhau một chút so với hình trước đó, và sau đó kết hợp chúng lại với nhau để tạo ra một hình ảnh chuyển động bằng các phần mềm đồ họa chuyên nghiệp. Phương pháp này thường được sử dụng trong các sản phẩm truyền thông như phim hoạt hình, quảng cáo truyền hình, trò chơi điện tử, đồ họa máy tính và các tác phẩm truyền thông trực tuyến. Việc sử dụng hoạt hình giúp tăng tính trực quan, giảm sự nhàm chán và thu hút sự chú ý của

khán giả. Các sản phẩm animation có thể được ghi lại với cả hai kỹ thuật truyền thông analog media (với các sản phẩm như: flip book (sách tranh tạo chuyển động khi lật trang giấy), phim nhựa, băng video) và digital media (với các sản phẩm như: ảnh động GIF, flash animation hay online cartoon (các hoạt hình thiết kế cho Internet), video kỹ thuật số) (3).

Phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh đồ họa là một cách kể chuyện sử dụng các yếu tố như ảnh tĩnh, màu sắc, phông chữ, hình vẽ, đường nét để thiết kế đồ họa, tạo thành một câu chuyện trực quan, đẹp mắt, thú vị và có tính năng tương tác cao. Điều này cho phép người dùng tương tác với câu chuyện bằng cách nhấp chuột hoặc chạm vào các phần khác nhau của ảnh để tiếp tục câu chuyện. Kể chuyện bằng hình ảnh đồ họa có thể được sử dụng để giải trí, giáo dục hoặc truyền tải thông điệp chứa đựng dữ liệu lớn. Nó cũng là một cách hiệu quả để thu hút sự chú ý của khán giả và tạo ra một trải nghiệm trực quan độc đáo.

Thông thường, kể chuyện bằng hình ảnh đồ họa được sử dụng trong các sản phẩm báo chí dữ liệu. Hình thức này phụ thuộc rất nhiều vào designer (người thiết kế). Các thiết kế kể chuyện bằng hình ảnh đồ họa thường được tạo ra bằng các công cụ thiết kế đồ họa như Adobe Photoshop, Illustrator hoặc Canva (4).

Phương pháp kể chuyện bằng kỹ xảo số cho phép các nhà báo, nhà truyền thông, nhà thiết kế và những người sáng tạo nội dung khác tạo ra những câu chuyện độc đáo, hấp dẫn và truyền tải thông điệp một cách hiệu quả hơn. Nếu như trong báo mạng điện tử hiện nay, thông tin mà báo chí chúng ta có thể tiếp nhận thông tin bằng cả ba hình thức: đọc, nghe và nhìn, thì với sự hỗ trợ của kỹ xảo số công chúng còn có thể tiếp nhận thông tin bằng cơ quan xúc giác và bằng cả cảm xúc của mình, bởi họ như được tham gia chính vào thời điểm xảy ra sự kiện. Trong không gian ảo tái hiện lại sự kiện, các nhân vật được mô phỏng lại theo khuôn mặt, hình dáng và hành động tương tự

những người đang tham gia trực tiếp hoặc nhân chứng chứng kiến sự việc. Âm thanh, tiếng động cũng được mô phỏng lại theo đúng ở hiện trường.

Đặc điểm của phương pháp kể chuyện bằng kỹ xảo số này là giúp công chúng tiếp nhận thông tin với những cảm giác như đang nhập vai vào nhân vật đang hiện diện trong môi trường diễn ra thông tin. Trong một số nghiên cứu khoa học đã sử dụng các thuật ngữ như: Immersive Journalism (tạm dịch là Báo nhúng) hay TPBC ứng dụng công nghệ thực tại ảo (VR) theo tác giả là tương đồng về mặt ý nghĩa với TPBC sử dụng phương pháp kể chuyện bằng kỹ xảo số.

Tóm lại, kể chuyện bằng hình ảnh có thể được xem là một phương pháp sáng tạo nội dung hữu hiệu, giúp nhà báo truyền tải thông điệp một cách hiệu quả đến với công chúng của mình. Sử dụng phương pháp kể chuyện bằng hình ảnh trong sáng tạo nội dung TPBC đặc biệt trở nên cần thiết trong bối cảnh các nền tảng thông tin trực tuyến ngày một nở rộ, nhà báo luôn phải cạnh tranh với tất cả các dòng thông tin trên Internet để TPBC của mình có thể tới gần và được công chúng nhớ đến nhiều hơn là những thông tin đang hàng ngày bủa vây công chúng trên mạng xã hội.

(1) Oxford English Dictionary (online), Definition of narrative

(2) Naomi Verity Busst (2012), *Telling stories to a different beat: Photojournalism as a Way of Life*, Bond University.

(3) Đỗ Thị Thu Hằng (chủ biên) (2022), *Giáo trình Nhập môn truyền thông đa phương tiện*, Nxb. Thông tin và Truyền thông, H., tr77.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

(1) Duy Linh Tu (2015), *Feature and Narrative Storytelling for Multimedia Journalists*, Focal Press.

(2) Jackson Lankow, Josh Ritchie, Ross Crooks (2012), *Infographics: The Power of Visual Storytelling*, John Wiley & Sons, Inc., New York.

(3) Maria Massila Merisalo (2014), *Story first - Publishing Narrative Long-form Journalism in Digital Environment*, Journal of Magazine & New Media Research.

(4) Mark Deuze (2004), *What is multimedia journalism?*, Journalism Studies 5 (2): 139-152.